

Alegat XV

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie sprzedaży realności w Winnikach, należących do funduszu stypendyjnego Głowińskiego.

Wysoki Sejmie!

W dobrach Winnickich, należących do funduszu stypendyjnego Głowińskiego, które z dniem 28. stycznia 1869 przeszły w zarząd Wydziału krajowego, znajduje się kilka realności, nie należących ani do lasu, ani do propinacyi i wypuszczanych różnym osobom w dzierżawę.

Realności te są:

- a) tak zwany dom zarządcy wraz z ogrodem, mającym przestrzeni $7\frac{1}{2}$ morga, puszczone w dzierżawę p. Janowi Woźnikowi do dnia 30. kwietnia 1872. roku za rocznym czynszem 400 złr. w. a.
- b) t. z. dom kontrolora, puszczone w dzierżawę wraz z ogrodem dwumorgowym temuż samemu p. Woźnikowi również do 30. kwietnia 1872. r. za czynszem rocznym 172 złotych reńskich wal. austr.;
- c) jatka, i
- d) rzeźalnia, które do dnia 31. października 1871. wziął w dzierżawę p. Selig Delegtisch, płacąc rocznie 41 złr. 50 ct. w. a.

Wszystkie cztery wyżej wspomniane budynki są murowane, pokryte gontem, utrzymane w dobrym stanie, lecz nie przynoszą dochodu odpowiedniego wartości, którą te realności reprezentują. Z czynszu dzierżawnego trzeba bowiem potrącić podatki i kosza znaczniejszych reperacyj, które ochraniając domy od popadnięcia w stan dezolacyi, wypada co kilka lat opędzić z dochodów dzierżawnych.

Za czasów zarządu Wydziału krajowego jedna tylko część t. z. domu zarządcy była restaurowaną w roku 1869., a i tak kosza restauracyjne pożarły znaczną część czynszu dzierżawnego, bo kwotę 91 złr. 99 ct. w. a.

W roku zeszłym zarządzono restauracyę tak zwanego domu kontrolera. Kosza restauracyi wyniosły 218 złr. 80 ct. w. a., więcej więc o 48 złr., niż wynosi roczny czynsz dzierżawny z pomieszkania i ogrodu, który w roku bieżącym w drodze procesu exekwować musimy.

Wydatki te, oprócz tego wydatki na komisye wysyłane dla sprawdzenia potrzeby reperacyj, i dla kollaudacyi dokonanych robót, co przy administracyi publicznej jest nieodzowne, uszczuplają znacznie dochody z tych części ma-

jątku fundacyjnego, tak że Wydział krajowy przyszedł do przekonania, iż dochód z kapitałów, jakieby uzyskać można ze sprzedaży tych realności, przyniósłby znacznie więcej korzyści fundacyi, przy czem i zarząd majątkiem fundacyjnym byłby łatwiejszym.

Toż samo przekonanie ma Wydział krajowy co do młynów, będących własnością fundacyjną.

Młynów skarbowych w Winnikach jest pięć a mianowicie:

- a) tak zw. młyn Jaremy o dwu kamieniach, dziś dodany dzierżawcy propinacyi;
 - b) drewniany młyn Skromety, pokryty słomą, zupełnej rekonstrukcyi wymagający, puszczonej w dzierżawę za rocznym czynszem 40 złr. w. a.;
 - c) tak zw. młyn Mality, drewniany, pokryty słomą, o jednym kamieniu, przynoszący czynszu dzierżawnego 58 złr.
 - d) młynu murowany Pańka Lema, kryty gontem, o dwu kamieniach, wypuszczony w dzierżawę za rocznym czynszem 225 złr.;
 - e) tak zwany młyn Wasyla Lema, o jednym kamieniu drewniany, przynoszący czynszu dzierżawnego 144 złr. 8 ct.
- Otóż i dochód z tych młynów nie odpowiada wartości, jaką te młyny mają, zwłaszcza gdy przyjdzie potrącić wydatki reperacyi koniecznych i co kilka lat przedsiębranych.

Nakoniec przy dzisiejszym postępie w mielnictwie młyny te o zwykłej konstrukcyi nie wytrzymają konkurencyi, jeżeli w okolicy założy kto młyn lepszy; przyległe do młynów stawy są zamulone i w znacznej części zarośnięte, wyczyszczenie zaś pięciu stawów wymagałoby znacznych nakładów, na które dochody fundacyi nie pozwalają.

Ogrody, pola orne i łąki, będące własnością funduszu stypendyjnego są rozrzucone i z tego powodu wystawione na szkody. Pilnowanie granic jest przeto trudne, a utrzymywanie koniecznych ogrodzeń wymaga ciągłych wydatków. Parcele te wypuszczone są dotąd w trzyletnią dzierżawę, z której dochód i objętość każdej parceli obejmuje dołączony wykaz $\%.$ Przedaż tych gruntów nie jest tak nagląca jak sprzedaż budynków, i nie przedstawia równych korzyści; — wszelako tak ze względu na trudność administracyi, jakoteż na robione Wydziałowi krajowemu korzystne propozycye, pożądaną byłaby wolność rozrządzenia temi parcelami i możność przyjęcia ofert, któreby niewątpliwie znaczne pomnożenie dochodu obiecywały.

Jest nadto jeszcze jeden zakład przemysłowy, własnością funduszu stypendyjnego będący, który prawie żadnego dochodu nie przynosi, a przedstawia dość znaczną wartość. Zakładem tym jest browar Winnicki, w którym się blisko od lat dziesięciu piwa nie warzy. Do dnia 31. października 1871. browar ten i należący do niego spichrz murowany, piętrowy, tudzież wozownia murowana, puszczonej w dzierżawę wraz z propinacją; na przyszłość jednak został z dzierżawy wyłączony, gdyż gmina Winnicka, która propinację wzięła w dzierżawę, zrzekła się dobrowolnie tych budynków, jako nie dających żadnego dochodu. O prowadzeniu browaru w własnym zarządzie, Wydział krajowy myśleć nie może, raz dla ryzykowności przedsiębiorstwa, powtórnie dla braku kapitału na wkłady konieczne, jakieby ponieść wypadło na sprawienie urządzenia browarnianego, wystawienie lodowni, i dla braku kapitału obrotowego, jakiegoby użyć trzeba chcąc wytrzymać konkurencyę z browarami we Lwowiei.

Browar Winnicki przedstawia więc na teraz tylko wartość jako budynek utrzymany w stanie średnim. Dla zarządu dóbr Winnickich nie jest on potrzebny, a chcąc z niego mieć dochód, trzeba by go znacznym nakładem przerobić na dom mieszkalny; dla dobra fundacyi byłoby więc najpożyteczniej sprzedać go, do czego przy rozbudzącym się ruchu przemysłowym w naszym kraju nie braknie na sposobności.

Już nawet w roku 1870. zgłaszali się przedsiębiorcy i właśnie oferty ich, jak z drugiej strony ujemne strony, jakie pociąga za sobą administracya licznych realności wypuszczanych w dzierżawę, spowodowały Wydział krajowy do niniejszego przedstawienia.

Przedaż realności nie od razu, lecz w miarę jak zgłaszać się będą chęt kupna mający, powodujący się intere-

sem, opartym na znajomości stosunków i potrzeb lokalnych, przystępniejszym zawsze dla człowieka prywatnego jak dla władzy publicznej, jest więc poniekąd nakazaną dla dobra fundacyi i w tem przeświadczeniu, chcąc mieć wolne ręce w razie ofert na kupno której z wyżej wspomnianych realności, przez wzgląd również na ułatwienie zarządu, zwróconego dziś do pilnowania majątku fundacyjnego, umieszczonego w kilkunastu przedmiotach dzierżawnych

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy nadać moc obowiązującą następującemu projektowi do uchwały.

Lwów 4. lipca 1871.

Uchwała.

Upoważnia się Wydział krajowy do sprzedaży tych wszystkich realności w Winnikach, które, należąc do funduszu stypendyjnego Głowińskiego jako właściciela Winnik, nie będą potrzebne do zarządu temi dobrami, skoro tylko ofiarowana za nie cena kupna pozwoli liczyć na większe korzyści przez stosowną lokacyę kapitału jak te, które pobierany z tychże realności czynsz dzierżawny przynosi.

W zastępstwie JO. Księcia Marszałka krajowego

Oktaw z Siemuszowy Pietruski r. w.

jako Przewodniczący.

Cezar Haller r. w.
Sprawozdawca

UOWOIA

1911

Wykaz

parcel gruntowych do funduszu stypendyjnego Głowińskiego w Win-
nikach należących.

NAZWA	Objętość						Wydzierżawione			
	ogrodu		łąki		pola		do dnia	za czynszem		
	morg	sąż.	morg	sąż.	morg	sąż.		złr.	ct.	
Ogród zamkowy wschodni i zachodni	6	210	—	—	—	—	do 31. marca 1872. wschodni, a do 31. grudnia 1876 zachodni.	47 77	— 90	94 — 90
Plac za stajnię piwo- wara	—	544	—	—	—	—	do 31. grudnia 1876.	7	60	
Ogród zarządcy	4	975	—	—	—	—	„	32	—	
Ogród kontrolora	—	497	—	—	—	—	„	14	—	
Ogród przy pomie- szkaniu piwowara	—	161	—	—	—	—	„	1	25	
Banachówka	—	—	—	—	2	1071	„	16	60	
Za leśniczówką	—	—	—	—	5	245	„	9	50	
Odcinek Żupan	—	—	—	—	—	470	„	5	15	
Blech	—	—	49	1258	—	—	15 morg. 705 sąż. wydzierżawiono do 31. grudnia 1875 4 m. 533 sąż. do- dane leśniczemu	505	5	
Łąka bednarza	—	—	4	410	—	—	do 31. grudnia 1873.	17	20	
Łęgowina i stawisko	—	—	4 4	1385 975	—	—	„	40	36	
Stawisko, Baruch	—	—	4	766	—	—	„	9	—	
Łączek	—	—	1	1183	—	—	„	19	—	

